

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw	Data sporządzenia 30 kwietnia 2024 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów	Źródło: Inicjatywa własna
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jarosław Neneman – Podsekretarz Stanu	Nr w wykazie prac UD 53
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Edyta Białas-Giejbatow, Dyrektor Departamentu Podatku Akcyzowego i Podatku od Gier w Ministerstwie Finansów, tel.: 22 694-39-46, e-mail: sekretariat.DAG@mf.gov.pl	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

1) Ustawa o podatku akcyzowym

Od kilku lat, w Polsce i na świecie, kształtuje się rynek, co do zasady, beztytoniowych wyrobów nikotynowych, które mogą być używane do wchłaniania nikotyny przez organizm ludzki, np. przez śluzówkę jamy ustnej, skórę czy do inhalacji. Wyroby te są legalnie sprzedawane i z roku na rok zyskują coraz większą popularność. Według danych Eurostat wartość sprzedaży saszetek nikotynowych w UE, z praktycznie zerowego poziomu w 2015 r., osiągnęła w 2022 r. wartość 796 mln euro. Podobnie w przypadku wyrobów nowatorskich (tytoń do podgrzewaczy) - wartość rynku UE w 2015 r. wynosiła ok. 13 mln euro, by już w 2022 r. osiągnąć poziom ok. 10,5 mld euro.

W skład tych wyrobów najczęściej wchodzi nikotyna, składniki roślinne i środki aromatyzujące. Przykładem są saszetki nikotynowe, natomiast kategoria innych wyrobów nikotynowych obejmuje również wyroby, które dopiero pojawią się na rynku zgodnie z pomysłowością producentów oraz rozwojem technologicznym. Biorąc pod uwagę charakter tych wyrobów oraz ich substytucyjność w stosunku do szeroko rozumianych wyrobów tytoniowych, zasadnym stało się objęcie tych wyrobów ustawą o podatku akcyzowym.

Na rynku pojawiają się również wyroby beztytoniowe, zarówno z nikotyną, jak i bez nikotyny, które nie mieszczą się w obowiązującej definicji wyrobów nowatorskich, a tym samym nie podlegają akcyzie. Są to wyroby, w których tytoń jest zastępowany dowolnym, nadającym się do tego celu surowcem, najczęściej roślinnym np. herbatą, konopiami siewnymi, czerwono krzewem (rooibos) itp. W związku z tym powstała potrzeba objęcia podatkiem akcyzowym oraz obowiązkiem oznaczania znakami akcyzy również tych wyrobów poprzez dostosowanie obecnej definicji wyrobów nowatorskich do zmian na rynku substytutów wyrobów tytoniowych.

2) Ustawa o zdrowiu publicznym

W celu stymulowania prozdrowotnych wyborów konsumentów od dnia 1 stycznia 2021 r. została wprowadzona opłata od środków spożywczych (tzw. opłata „cukrowa”), która wpływa na wzrost cen napojów słodzonych oraz napojów z zawartością kofeiny lub tauryny. Opłata została wprowadzona, aby zachęcić producentów do redukcji ilości substancji słodzących, a konsumentów do wyboru zdrowszych produktów. W trakcie obowiązywania ww. opłaty zidentyfikowano ograniczenia związane ze stosowaniem obowiązujących przepisów ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608, z późn. zm.) w zakresie opłaty „cukrowej” w odniesieniu do dodatkowej opłaty (o charakterze sankcyjnym). Obowiązujące regulacje dotyczące dodatkowej opłaty zrównują sytuację podmiotów unikających jakichkolwiek opłat z sytuacją podmiotu, który działając w dobrej wierze, pomylił się i sam bezzwłocznie naprawił swój błąd. Obecnie, w obydwu przypadkach, organ właściwy do poboru opłaty ustala w drodze decyzji dodatkową opłatę w wysokości odpowiadającej 50% należnej opłaty. Co z kolei może zniechęcać podmioty do samodzielnego korygowania nieprawidłowości powstałych w wyniku niewłaściwego obliczenia opłaty „cukrowej”.

Ponadto, orzeczenia sądów administracyjnych w zakresie dodatkowej opłaty od środków spożywczych podkreślają niesprawiedliwy i opresyjny charakter dodatkowej opłaty. W ocenie sądów administracyjnych dodatkowa opłata powinna podlegać miarkowaniu w zależności od oceny stopnia przewinienia związanego z niedopełnieniem obowiązków nałożonych ustawą. Przedmiotowe stanowisko zostało uwzględnione w następujących orzeczeniach: NSA z 30 maja 2023 r. sygn. III FSK 25/23, WSA w Warszawie z 9 listopada 2023 r. sygn. akt V SA/Wa 2445/22, WSA w Krakowie z 7 czerwca 2023 r. sygn. I SA/Kr 291/23, WSA we Wrocławiu z 21 listopada 2023 r. sygn. I SA/Wr 401/23, sygn. I SA/Wr 402/23, sygn. I SA/Wr 403/23 oraz z 14 grudnia 2023 r. sygn. I SA/Wr 399/23, sygn. I SA/Wr 400/23.

W świetle powyższego zasadnym jest obniżenie wysokości dodatkowej opłaty i jej zróżnicowanie w zależności od sposobu stwierdzonego uchybienia.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

- 1) Zmiany w ustawie o podatku akcyzowym polegają na:
 - a) objęciu podatkiem akcyzowym nowych kategorii wyrobów akcyzowych tj. saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych

Proponuje się aby powyższe wyroby zostały zaliczone do wyrobów akcyzowych; sformułowano ich definicje oraz określono zasady opodatkowania. Do saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych będą miały zastosowanie ogólne przepisy dotyczące opodatkowania akcyzą wyrobów akcyzowych, w tym przedmiotu opodatkowania, powstania obowiązku podatkowego, opodatkowania ubytków, właściwości organów podatkowych, rejestracji podmiotów, deklaracji akcyzowych, ewidencji, terminów płatności akcyzy oraz postępowania w przypadku importu.

W odniesieniu do saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych proponuje się wprowadzenie zwolnień od podatku akcyzowego, w ramach określonych norm, w przypadku:

- nabycia wewnątrzspółnotowego saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych przez osobę fizyczną osobiście na jej własny użytek, nie w celach handlowych,
- importu saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych przywożonych w bagażu osobistym podróżnego, który ukończył 17 lat,
- importu saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych umieszczonych w przesyłce wysyłanej z terytorium państwa trzeciego przez osobę fizyczną i przeznaczonych dla osoby fizycznej przebywającej na terytorium kraju.

W zakresie produkcji i przemieszczania saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych przyjmuje się rozwiązania podobne jak w przypadku innych wyrobów akcyzowych niewymienionych w załączniku nr 2 do ustawy, objętych stawką akcyzy inną niż stawka zerowa (niezharmonizowanych), takich jak płyn do papierosów elektronicznych, wyroby nowatorskie, czy oleje smarowe. W konsekwencji do wyrobów tych będzie miała zastosowanie na terytorium kraju procedura zawieszenia poboru akcyzy, zgodnie z art. 40 ust. 6 ustawy o podatku akcyzowym. Podmioty, które produkują te wyroby, w tym przetwarzają, lub je magazynują lub przeładowują i będą chciały skorzystać z instytucji zawieszenia poboru akcyzy będą musiały uzyskać zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego lub zmienić posiadane już zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego. Saszetki nikotynowe oraz inne wyroby nikotynowe będą mogły być produkowane poza składem podatkowym, bez procedury zawieszenia poboru akcyzy tylko w przypadkach wymienionych w art. 47 ust. 1 pkt 1 i 5 ustawy o podatku akcyzowym, czyli m.in. z zastosowaniem instytucji przedpłaty akcyzy. Przemieszczanie tych wyrobów na terytorium kraju w procedurze zawieszenia poboru akcyzy będzie się odbywało z zastosowaniem Systemu EMCS PL2. Podmiotami uprawnionymi do przemieszczania tych wyrobów z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy będą podmioty, które posiadają zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego lub zezwolenia na wysyłanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany wysyłający (wysyłanie wyrobów z miejsca importu z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy). W obrocie wewnątrzspółnotowym w stosunku do saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych będą miały zastosowanie regulacje odnoszące się do wyrobów akcyzowych niezharmonizowanych. Oznacza to, że przemieszczanie tych wyrobów z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy na terytorium kraju w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego lub dostawy wewnątrzspółnotowej będzie się odbywać na podstawie dokumentów handlowych zamiast e-AD.

Podmioty, wobec których powstaną lub będą mogły powstać zobowiązania podatkowe z tytułu wykonywanych czynności lub zaistnienia określonych stanów faktycznych z użyciem saszetek nikotynowych lub innych wyrobów nikotynowych będą podlegały obowiązkowi złożenia zabezpieczenia akcyzowego, chyba że znajdą do nich zastosowanie przepisy zwalniające z tego obowiązku. Zabezpieczenie akcyzowe będzie wymagane w szczególności z tytułu produkcji w składzie podatkowym i przemieszczania tych wyrobów akcyzowych.

Wprowadzone do ustawy o podatku akcyzowym nowe kategorie wyrobów akcyzowych będą podlegać ogólnym zasadom w zakresie rejestracji, ewidencji, składania deklaracji i zapłaty akcyzy, analogicznym do obecnie obowiązujących zasad w odniesieniu do płynu do papierosów elektronicznych oraz wyrobów nowatorskich.

Stawki akcyzy na saszetki nikotynowe i inne wyroby nikotynowe objęto tzw. „mapą drogową”. Stawka akcyzy w 2025 r. wyniesie 100 zł/kg, w 2026 r. 200 zł/kg, a docelowa w 2027 r. - 300 zł za każdy kilogram. Zgodnie z postulatami podmiotów branży nikotynowej, początkowa wysokość stawki na saszetki nikotynowe i inne wyroby nikotynowe została zaproponowana na stosunkowo niskim poziomie (odpowiada poziomowi opodatkowania we Włoszech, gdzie opodatkowanie jest jednym z najniższych w UE). Natomiast docelowa stawka ma przygotować Polskę na rozwiązania rewizji dyrektywy tytoniowej, która zgodnie z przewidywaniami, obejmie kategorię wyrobów nikotynowych oraz ustali dla nich minimalną stawkę akcyzy.

Saszetki nikotynowe oraz inne wyroby nikotynowe będą również podlegały obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy.

b) rozszerzenia definicji wyrobów nowatorskich celem objęcia podatkiem akcyzowym również wyrobów nowatorskich bezytoniowych.

W obecnym stanie prawnym ustawa definiuje wyroby nowatorskie jako wyroby będące:

- a) mieszaniną, w której składzie znajduje się tytoń lub susz tytoniowy,
- b) mieszaniną, o której mowa w lit. a, oraz zawierające odrębnie płyn do papierosów elektronicznych - inne niż papierosy, tytoń do palenia, cygara i cygaretki i susz tytoniowy, które dostarczają aerozol bez spalania mieszaniny.

Oznacza to, że warunkiem uznania za wyrób nowatorski wyrobu spełniającego kryteria ustawowe jest obecność w jego składzie tytoniu. Pojawienie się na rynku wyrobów bezytoniowych, także z nikotyną, spowodowało potrzebę dostosowania obecnej definicji ustawowej wyrobów nowatorskich poprzez objęcie nią także wyrobów bezytoniowych. Do bezytoniowych wyrobów nowatorskich będą miały zastosowanie ogólne przepisy dotyczące opodatkowania akcyzą wyrobów akcyzowych, m. in. te dotychczas stosowane wobec opodatkowanych wyrobów nowatorskich zawierających tytoń.

2) Zmiany w ustawie o zdrowiu publicznym dotyczą:

- a) wprowadzenia zmian w zakresie wysokości dodatkowej opłaty od środków spożywczych mających na celu miarkowanie dodatkowej opłaty w zależności od stopnia i sposobu stwierdzenia uchybienia. Dodatkowa opłata będzie określana w odniesieniu do wysokości zniżenia opłaty, a nie w odniesieniu do całej należnej opłaty,
- b) zróżnicowania procentowego wysokości dodatkowej opłaty:
 - do 50% wysokości zniżenia opłaty – w przypadku gdy ujawnienie nieprawidłowości zostanie dokonane przez organ właściwy w sprawie opłaty w toku czynności sprawdzających lub kontroli podatkowej,
 - do 25% wysokości zniżenia opłaty – w przypadku gdy ujawnienie nieprawidłowości zostanie dokonane w toku kontroli podatkowej, a podmiot przed wydaniem decyzji przez organ złoży korektę informacji lub informację i wpłaci opłatę w należnej wysokości wraz z odsetkami za zwłokę,
- c) wyłączenia stosowania dodatkowej opłaty w przypadku gdy podmiot złożył korektę informacji z wykazaną opłatą w prawidłowej wysokości lub złożył informację z wykazaną opłatą w prawidłowej wysokości oraz wpłacił opłatę w należnej wysokości wraz z odsetkami za zwłokę przed dniem wszczęcia kontroli podatkowej oraz wobec osób, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo za przestępstwo skarbowe.

3) Zmiany dostosowujące w innych ustawach.

Projekt przewiduje zmiany dostosowawcze w:

- a) ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, które są konsekwencją nowelizacji ustawy o zdrowiu publicznym tj. dodania w art. 12i ust. 1a odnoszącego się do dodatkowej opłaty. W świetle przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, wydatki na dodatkową opłatę od środków spożywczych nie stanowią kosztów uzyskania przychodów;
- b) ustawie – Kodeks karny skarbowy, które są konsekwencją nowelizacji ustawy o podatku akcyzowym w zakresie wprowadzenia saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych; zmieniany przepis kks uzupełnia zawarty w nim katalog wyrobów akcyzowych (tj. wyrobów tytoniowych, suszu tytoniowego, płynu do papierosów elektronicznych i wyrobów nowatorskich), wobec których następuje wykonanie orzeczenia sądu o ich przepadku poprzez ich zniszczenie, o nowe kategorie wyrobów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Saszetki nikotynowe, w myśl definicji funkcjonujących w prawie UE, nie są traktowane jako wyroby tytoniowe, ani wyroby nowatorskie. Konsekwencją tego, że nie są to wyroby objęte zharmonizowaną akcyzą na terytorium całej UE jest to, że nie mają do nich zastosowania w całej UE takie instytucje jak procedura zawieszenia poboru akcyzy, skład podatkowy, zarejestrowany wysyłający, uprawniony (certyfikowany) wysyłający i uprawniony (certyfikowany) odbiorca, a wyroby te w obrocie wewnątrzspółnotowym nie mogą być przemieszczane z zastosowaniem Systemu EMCS.

W państwach członkowskich UE, które zdecydowały się już na ich opodatkowanie, saszetki nikotynowe podlegają akcyzie jako substytut tytoniu w postaci stałej. Podstawą opodatkowania najczęściej jest kilogram wyrobu. Stawki podatku mają charakter kwotowy i są zróżnicowane od ok. 17 EUR/kg (Szwecja, Czechy) do 120 EUR/kg (Łotwa).

Informacje o rozwiązaniach wprowadzonych w innych krajach w zakresie dotyczącym dodatkowej opłaty od środków spożywczych nie są dostępne.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie

Producenci napojów, importerzy napojów, podmioty dokonujące wewnątrzwspólnotowego nabycia napojów, hurtownicy napojów, podmioty zamawiające napoje	Brak danych		Projektowana regulacja przewiduje obniżenie dodatkowej opłaty i rozróżnienie jej wysokości w zależności od sposobu stwierdzenia uchybienia
NFZ	1	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.)	Wpływy do NFZ środków z dodatkowej opłaty od środków spożywczych
Naczelnicy urzędów skarbowych, naczelnicy urzędów celno-skarbowych i dyrektorzy izb administracji skarbowej	400 naczelników urzędów skarbowych, 16 dyrektorów izb administracji skarbowej	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie terytorialnego zasięgu działania oraz siedzib dyrektorów izb administracji skarbowej, naczelników urzędów skarbowych i naczelników urzędów celno-skarbowych oraz siedziby dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 361)	Wymiar i pobór dodatkowej opłaty od środków spożywczych
Producenci, importerzy, wewnątrzwspólnotowi nabywcy i dostawcy saszetek nikotynowych, innych wyrobów nikotynowych, wyrobów beztytoniowych do stosowania w podgrzewaczach	4 podmioty w zakresie saszetek nikotynowych, w pozostałym zakresie wielkość trudna do oszacowania		Objęcie podatkiem akcyzowym oraz obowiązkiem oznaczania znakami akcyzy wraz ze wszystkimi reżimami dotyczącymi wyrobów akcyzowych, w szczególności rejestracja w CRPA, uzyskanie lub zmiana zezwolenia akcyzowego, stosowanie procedur związanych z przemieszczaniem wyrobów akcyzowych, w tym na terytorium kraju Systemu EMCS PL2, złożenie zabezpieczenia akcyzowego (lub uzyskanie zwolnienia z jego złożenia), składanie deklaracji akcyzowych, prowadzenie ewidencji.
Organy Krajowej Administracji Skarbowej	44 naczelników urzędów skarbowych właściwych w zakresie akcyzy	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie właściwości urzędów skarbowych i izb administracji skarbowej w zakresie akcyzy (Dz.U. z 2022 r. poz. 552)	Wymiar i pobór podatku akcyzowego od saszetek nikotynowych, innych wyrobów nikotynowych oraz wyrobów nowatorskich; pobór i obsługa zabezpieczeń akcyzowych od ww. wyrobów; rejestracja w CRPA, wydawanie i zmiana zezwoleń akcyzowych; monitorowanie przemieszczeń – na terytorium kraju z użyciem Systemu EMCS PL2, obsługa deklaracji akcyzowych i ewidencji

			prowadzonych w postaci papierowej (plombowanie ewidencji); przyjmowanie i monitorowanie zabezpieczeń akcyzowych.
Naczelnicy urzędów skarbowych właściwi w zakresie spraw dotyczących znaków akcyzy	13 naczelników urzędów skarbowych właściwych w zakresie spraw dotyczących znaków akcyzy	Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 17 lutego 2017 r. w sprawie właściwości urzędów skarbowych i izb administracji skarbowej w zakresie spraw dotyczących znaków akcyzy (Dz. U. z 2017 r. poz. 331)	Wydawanie decyzji w sprawie wydania/sprzedaży znaków akcyzy, wydawanie upoważnień do odbioru znaków akcyzy, wydawanie znaków akcyzy.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W dniach 12 i 21 marca 2024 r. odbyły się pre-konsultacje w zakresie rozszerzenia definicji wyrobów nowatorskich o wyroby beztytoniowe oraz objęcia podatkiem akcyzowym saszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych.

Główne postulaty podmiotów zgłoszone w ramach ww. pre-konsultacji:

- 1) kompleksowe uregulowanie sytuacji substytutów wyrobów tytoniowych w ramach jednej regulacji,
- 2) wpisanie stawek akcyzy na saszetki nikotynowe i inne wyroby nikotynowe w mapę drogową oraz określenie początkowej stawki na poziomie zbliżonym do najniższych w UE,
- 3) uwzględnienie odpowiednio długiego vacatio legis na dostosowanie się do proponowanych zmian, aby uniknąć ewentualnych zakłóceń w funkcjonowaniu branży.

Projekt ustawy zostanie przekazany do konsultacji publicznych i opiniowania równoległe z uzgodnieniami zewnętrznymi oraz umieszczony na portalu BIP RCL z możliwością zgłaszania uwag.

Podmioty, do których zostanie skierowany projekt:

1. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
2. Business Centre Club,
3. Konfederacja „Lewiatan”,
4. Rada Dialogu Społecznego,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,
6. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
7. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
8. Forum Związków Zawodowych,
9. Związek Rzemiosła Polskiego,
10. Federacja Przedsiębiorców Polskich,
11. Federacja Konsumentów,
12. Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”,
13. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego,
14. Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji,
15. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
16. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy,
17. Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych,
18. Polskie Towarzystwo Nauk Żywnościowych,
19. Krajowa Izba Gospodarcza Przemysłu Spożywczego i Opakowań,
20. Stowarzyszenie Krajowej Unii Producentów Soków,
21. Polska Federacja Producentów Żywności,
22. Krajowa Rada Izb Rolniczych,
23. Amerykańska Izba Handlowa,
24. Krajowa Izba Gospodarcza,
25. Polska Izba Handlu,
26. Krajowe Stowarzyszenie Przemysłu Tytoniowego,
27. Polskie Stowarzyszenie Przemysłu Tytoniowego,
28. Polski Związek Plantatorów Tytoniu,
29. Stowarzyszenie Obrony Praw Przedsiębiorców STOPP,
30. Stowarzyszenie Vaping Association Polska (VAP),
31. Krajowy Związek Pracodawców Przemysłu Konopnego,
32. Polskie Towarzystwo Gospodarcze,
33. Forum Prawo dla Rozwoju,
34. Fundacja Republikańska.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin Pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), projekt ustawy jednocześnie z przekazaniem do uzgodnień międzyresortowych zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny (www.rcl.gov.pl). Projekt będzie przedmiotem konsultacji publicznych i opiniowania w II kwartale 2024 r. Planuje się, że konsultacje publiczne i opiniowanie będą trwały 14 dni.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	19,7	59	133	133	133	133	133	133	133	133	1142,7
budżet państwa	0	19,7	59	133	133	133	133	133	133	133	133	1142,7
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	0	19,7	59	133	133	133	133	133	133	133	133	1142,7
budżet państwa	0	19,7	59	133	133	133	133	133	133	133	133	1142,7
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Zmiana wymagać będzie dostosowania systemu EMCS PL2 do nowych regulacji. Modernizacja systemu EMCS PL2 w przedmiotowym zakresie nie zwiększy wydatków budżetu państwa i zostanie wykonana w ramach limitu środków w części właściwej dla IAS Kraków w ramach umowy nr 1201-ILL-5.023.49.2021 na rozwój, modernizację i utrzymanie komponentów SISC w obszarze Obrotu Towarowego z Krajami Trzecimi i Przemyszczeń Akcyzowych. Dodatkowo zmiana będzie wymagać dostosowania systemu SZPROT PLUS w zakresie obsługi nowych grup wyrobów oraz wydawania/aktualizacji zezwoleń akcyzowych na prowadzenie działalności w zakresie tych wyrobów. Na chwilę obecną nie można oszacować, czy zadania te nie zwiększą wydatków po stronie organów Krajowej Administracji Skarbowej. Wysokość środków finansowych na zabezpieczenie wykonania zadania polegającego na udostępnieniu na potrzeby Systemu EMCS PL2 przez SZPROT/PDR zaktualizowanych zezwoleń akcyzowych oraz modyfikacji rejestracji w Centralnym Rejestrze Podmiotów Akcyzowych może zostać wyceniona i zapewniona po szczegółowej analizie biznesowej systemu, w ramach dostępnych umów. Wydatki związane z koniecznością dostosowania do wymogów elektronicznej deklaracji dla nowych wyrobów akcyzowych są ujmowane w ramach realizowanego przedsięwzięcia rozwojowego ZEFIR2 (rozwój Zintegrowanego Systemu Poboru Należności i Rozrachunków z UE i Budżetem). Rozwój ZEFIR2 jest przedsięwzięciem wieloletnim i wielowątkowym i nie jest możliwe wyodrębnienie kwot środków przeznaczonych na wprowadzenie nowej wersji formularzy w tym systemie, zgodnie z niniejszym projektem ustawy. Projektowane rozwiązania w ustawie o zdrowiu publicznym w znikomym stopniu będą miały wpływ na dochody i wydatki sektora finansów publicznych. Opłata oraz dodatkowa opłata stanowią w wysokości 3,5% dochód budżetu państwa oraz w wysokości 96,5% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia. Łączna wysokość dodatkowej opłaty wpłacona w latach 2021 - 2023. wyniosła 1 876 983,26zł. Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na dochody JST. Regulacja ta nie spowoduje również zwiększenia wydatków jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Szacuje się, że sprzedaż saszetek nikotynowych: w 2025 r. wyniesie 200 mln saszetek, przy założeniu wagi saszetki 0,8 grama z zastosowaniem stawki akcyzy 100 zł/kg, tj. wyniesie to 16 mln zł z tytułu akcyzy (z VAT 19,7 mln zł), w 2026 r. zakładając 50% wzrost sprzedaży tj. 300 mln saszetek, z zastosowaniem stawki akcyzy 200 zł/kg, wpływy z tytułu akcyzy ok. 48 mln zł (z VAT ok. 59 mln zł), w 2027 r. 450 mln saszetek, z zastosowaniem stawki akcyzy 300 zł/kg, wpływy z tytułu akcyzy ok. 108 mln zł (z VAT ok. 133 mln zł). W kolejnych latach założono utrzymanie wielkości sprzedaży na poziomie z 2027 r. Z uwagi na niedostępność szczegółowych danych rynkowych dotyczących saszetek nikotynowych i innych wyrobów nikotynowych oraz wyrobów bezytoniowych do podgrzewania, dane wyjściowe do ww. szacunków zostały ustalone na podstawie informacji od podmiotów branży saszetek nikotynowych oraz za pośrednictwem Internetu. Szacunki nie uwzględniają możliwych wpływów do budżetu państwa z tytułu akcyzy związanych z opodatkowaniem akcyzą bezytoniowych wyrobów nowatorskich (wyrobów zawierających surowiec roślinny np. herbatę) i innych wyrobów nikotynowych. Złagodzenie przepisów regulujących wysokość dodatkowej opłaty od środków spożywczych teoretycznie mogłoby wpłynąć na zmniejszenie wpływów do budżetu państwa oraz NFZ. Mając jednak na uwadze liczne wyroki sądów administracyjnych, uchylające decyzje organów podatkowych wymierzających dodatkową opłatę, wprowadzenie zasady miarkowania opłaty, w zależności od oceny stopnia przewinienia związanego z niedopełnieniem obowiązków nałożonych ustawą, może wpłynąć na zapewnienie adekwatności i proporcjonalności wymiaru i poboru dodatkowej opłaty, co z kolei może pozytywnie wpłynąć na dochód budżetu państwa oraz przychód NFZ.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowane zmiany w ustawie o podatku akcyzowym spowodują objęcie przedsiębiorstw, które produkują, magazynują, przeładowują, importują, eksportują, nabywają lub dostarczają wewnątrzspółnotowo saszetki nikotynowe lub inne wyroby nikotynowe, reżimami dotyczącymi wyrobów akcyzowych, tj. rejestracja, uzyskanie lub zmiana zezwolenia akcyzowego, złożenie zabezpieczenia akcyzowego (lub uzyskanie zwolnienia z jego złożenia), stosowanie procedur związanych z przemieszczaniem wyrobów akcyzowych, w tym na terytorium kraju z zastosowaniem Systemu EMCS PL2, składanie deklaracji akcyzowych, prowadzenie ewidencji, obowiązek oznaczania znakami akcyzy. Projektowane zmiany w ustawie o zdrowiu publicznym zliberalizują obowiązujące regulacje dotyczące dodatkowej opłaty (sankcyjnej), poprzez określenie przypadków, gdy dodatkowa opłata nie będzie pobierana lub będzie pobierana w zróżnicowanej wysokości.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projektowane zmiany w ustawie o podatku akcyzowym spowodują objęcie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które produkują, magazynują, przeładowują, importują, eksportują, nabywają lub dostarczają wewnątrzspółnotowo saszetki nikotynowe lub inne wyroby nikotynowe, reżimami dotyczącymi wyrobów akcyzowych, tj. rejestracja, uzyskanie lub zmiana zezwolenia akcyzowego, złożenie zabezpieczenia akcyzowego (lub uzyskanie zwolnienia z jego złożenia), stosowanie procedur związanych z przemieszczaniem wyrobów akcyzowych, w tym na terytorium kraju z zastosowaniem Systemu EMCS PL2, składanie deklaracji akcyzowych, prowadzenie ewidencji, obowiązek oznaczania znakami akcyzy.						

		Projektowane zmiany w ustawie o zdrowiu publicznym zliberalizują obowiązujące regulacje dotyczące dodatkowej opłaty (sankcyjnej), poprzez określenie przypadków, gdy dodatkowa opłata nie będzie pobierana lub będzie pobierana w zróżnicowanej wysokości.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na rodziny, obywateli oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby niepełnosprawne i starsze.
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Zakłada się, że nowe regulacje prawne nie spowodują wzrostu ceny ani spadku sprzedaży szaszetek nikotynowych oraz innych wyrobów nikotynowych. Prace nad opodatkowaniem wyrobów zawierających nikotynę, innych niż płyn do papierosów elektronicznych, trwają od 2021 r., kiedy to resort finansów pierwszy raz spotkał się z przedstawicielami branży szaszetek nikotynowych. Opodatkowanie tej grupy wyrobów od początku było postulatem ww. branży, w związku z czym, kierunkowe założenia zmiany ustawy o podatku akcyzowym w zakresie wyrobów zawierających nikotynę innych niż płyn do papierosów elektronicznych spotkały się z pozytywnym odbiorem branży, zarówno podczas pierwszych pre-konsultacji zorganizowanych w lipcu 2023 r. na posiedzeniu Zespołu do spraw opracowania projektu regulacji prawnych w zakresie funkcjonowania unijnego Systemu Śledzenia Ruchu i Pochodzenia Wyrobów Tytoniowych (Track&Trace) oraz substytutów wyrobów tytoniowych oraz ostatnich pre-konsultacji w marcu 2024 r. Według własnych szacunków, obciążenie akcyzą opakowania szaszetek nikotynowych w pierwszym roku obowiązywania regulacji wyniesie ok. 1,60 zł, (docelowo ok. 4,80 zł), przy czym cena opakowania szaszetek nikotynowych odpowiada mniej więcej średniej cenie paczki papierosów czy wyrobów nowatorskich. Do wyliczeń obciążeń podatkowych przyjęto kryteria masy 0,8 g na szaszetkę oraz ilości szaszetek w opakowaniu – 20 sztuk. Ponadto przewidywany jest wzrost sprzedaży związany z strategiami marketingowymi wdrażanymi przez producentów. Proponowane zmiany w zakresie opodatkowania nowych wyrobów oraz rozszerzenia zakresu definicji wyrobów nowatorskich są zgodne z postulatami branży tytoniowej - kierunkowe założenia do projektu ustawy zostały poddane prekonsultacjom wśród podmiotów, które zgłosiły swoje zainteresowanie pracami nad zmianą ustawy. W wyniku wejścia w życie ustawy u przedsiębiorców, którzy w związku z prowadzeniem działalności w zakresie szaszetek nikotynowych lub innych wyrobów nikotynowych staną się podmiotami akcyzowymi, mogą wystąpić skutki finansowe wywołane koniecznością dostosowania miejsc prowadzenia działalności do wymogów, które trzeba spełnić żeby móc prowadzić działalność na podstawie zezwolenia akcyzowego, w szczególności zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego (odpowiednie wyposażenie miejsca prowadzenia składu podatkowego, czy złożenie zabezpieczenia akcyzowego). Mogą również wystąpić skutki finansowe wywołane koniecznością dostosowania systemów oraz prowadzenia ewidencji w zakresie nowych wyrobów akcyzowych w wersji elektronicznej lub papierowej, a także w związku z objęciem tych wyrobów obowiązkiem oznaczania znakami akcyzy.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Projektowane zmiany w ustawie o podatku akcyzowym spowodują, że przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność w zakresie szaszetek nikotynowych i innych wyrobów nikotynowych zostaną objęci reżimami dotyczącymi wyrobów akcyzowych, tj. rejestracja, uzyskanie lub zmiana zezwoleń akcyzowych, obowiązek złożenia zabezpieczenia akcyzowego,

składanie deklaracji akcyzowych, prowadzenie ewidencji, a także obowiązek oznaczania znakami akcyzy. Objęcie tymi reżimami wiąże się z wypełnianiem obowiązków o różnym charakterze i częstotliwości.

Projektowane zmiany w ustawie o podatku akcyzowym spowodują dodatkowe obciążenia po stronie organów podatkowych, takie jak rejestracja podmiotów, wydawanie i zmiana zezwoleń akcyzowych, pobór i obsługa zabezpieczeń akcyzowych od ww. wyrobów, monitorowanie przemieszczeń, obsługa składanych przez podatników deklaracji, wymiar i pobór podatku akcyzowego, czy też związane z oznaczaniem tych wyrobów znakami akcyzy.

Projektowane zmiany w ustawie o zdrowiu publicznym nie zmieniają obciążeń regulacyjnych.

9. Wpływ na rynek pracy

Przewidywane regulacje dotyczące rozszerzenia definicji wyrobów nowatorskich i opodatkowania nowych wyrobów nikotynowych, a także w zakresie dodatkowej opłaty od środków spożywczych nie będą miały wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne

sytuacja i rozwój regionalny

sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

demografia

mienie państwowe

inne:

informatyzacja

zdrowie

Omówienie wpływu

Biorąc po uwagę, że proponowane zmiany w dodatkowej opłacie od środków spożywczych (sankcyjnej) zliberalizują obowiązujące regulacje w tym zakresie, projekt może oddziaływać na sądy administracyjne poprzez zmniejszenie wpływu skarg na decyzje organów właściwych w sprawie tej opłaty.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przepisy zmieniające ustawę o podatku akcyzowym i ustawę – Kodeks karny skarbowy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2025 r., z wyjątkiem przepisów przejściowych dot. nowelizacji ustawy o podatku akcyzowym, które wejdą w życie 1 października i 1 grudnia 2024 r.

Przepisy zmieniające ustawę o zdrowiu publicznym, ustawę o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawę o podatku dochodowym od osób prawnych wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty regulacji wynikające z nowelizacji ustawy o podatku akcyzowym będą monitorowane dynamiką dochodów budżetowych w zakresie wpływów akcyzy od szaszetek nikotynowych, innych wyrobów nikotynowych oraz wyrobów nowatorskich. Ewaluacja efektów będzie prowadzona po upływie kolejnych lat okresu objętego zakresem regulacji.

Ewaluacja przedmiotowej ustawy w zakresie opłaty od środków spożywczych zostanie przeprowadzona po roku od wprowadzenia przedmiotowych zmian. Miernikiem badania efektywności projektowanych rozwiązań będzie ilość skarg wniesionych do sądów administracyjnych na decyzje organu właściwego w sprawie opłaty ustalającej dodatkową opłatę od środków spożywczych w stosunku do ilości takich skarg wniesionych przed wejściem w życie projektowanych zmian w ustawie o zdrowiu publicznym.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)